

میزان خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی

نیره السادات سلیمانزاده نجفی^۱، حسن اشرفی ریزی^۲، زهرا کاظم پور^۳، بهجت طاهری^۴

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر انجام تحقیق در دانشجویان، باورهای آن‌ها نسبت به توانایی‌هایشان در این زمینه است. هم‌چنین آگاهی اساتید و مربیان از خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان، می‌تواند نقش به‌سزایی در تربیت دانشجویان پژوهشگر داشته باشد. هدف این پژوهش، تعیین میزان خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی می‌باشد.

روش‌ها: روش پژوهش، پیمایشی تحلیلی و نوع مطالعه مقطعی است که در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. جامعه آماری، همه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد که بر اساس جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه ۳۴۴ دانشجو به دست آمد. روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه و سهم هر دانشکده یکسان (۴۴ نفر) بود. ابزار گردآوری اطلاعات پرسش‌نامه استاندارد (شامل ۷ بعد) با طیف لیکرت (۵ گزینه‌ای) است. روش گردآوری اطلاعات مراجعه حضوری به دانشکده‌های مذکور بوده است. نوع آمار توصیفی و استنباطی (تحلیل واریانس یک طرفه و t مستقل) و نرم‌افزار مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها SPSS نسخه ۲۱ می‌باشد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد، بعد اخلاق پژوهش بیشترین میانگین و بعد پژوهش کیفی کمترین میانگین را در بین ابعاد خودکارآمدی پژوهشی به خود اختصاص داده‌اند. هم‌چنین مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی حاکی از این بود که تفاوت معنی‌داری بین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی با جنس، دانشکده و مقطع تحصیلی وجود ندارد ($p > 0/05$)

نتیجه‌گیری: از آن‌جا که نمره اکثر ابعاد خودکارآمدی پژوهش پایین‌تر از حد متوسط بوده است، لذا برگزاری کارگاه‌های مناسب به صورت دوره‌ای و متناوب، گنجانیدن واحدهای درسی در سرفصل دروس، موظف کردن دانشجویان به انجام طرح‌ها و مقالات پژوهشی در مقاطع تحصیلی پایین و نهادینه کردن فرهنگ تحقیق برای دانشجویان توسط اساتید مجرب، از جمله راهکارهای عملی است که می‌تواند انگیزه لازم را برای انجام پژوهش کارآمد توسط دانشجویان به همراه داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: خودکارآمدی پژوهشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مقیاس خودکارآمدی پژوهشی، دانشجویان

ارجاع: سلیمانزاده نجفی نیره، اشرفی ریزی حسن، کاظم پور زهرا، طاهری بهجت. **میزان خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان**

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی ۱۳۹۱. مجله تحقیقات نظام سلامت ۱۳۹۳؛ ۱۰(۴): ۸۱۳-۸۲۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۲/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۰۸/۱۴

۱. کارشناسی ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۲. استادیار، مرکز تحقیقات فناوری اطلاعات در امور سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

۳. مربی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پیام نور، تهران، ایران

۴. کارشناسی ارشد، علم‌سنجی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسؤل)

Email: tbehjat@yahoo.com

علمی در جامعه دارد (۱). یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر انجام تحقیق در دانشجویان، باورهای آن‌ها نسبت به توانایی‌هایشان در این زمینه است. دانشجویانی که نسبت به توانمندی خود برای انجام یک تکلیف تحقیقی، مطمئن نیستند

مقدمه

پژوهش، یادگیری و آموزش از فرایندها و مهارت‌های مهم و اساسی برای دانشجویان به خصوص در مقاطع بالاتر است و نقش مهمی در بهبود فرایندهای آموزشی و گسترش خدمات

پژوهش خودانگیخته باشند. در داخل کشور در ارتباط مستقیم با خودکارآمدی پژوهشی چندان پژوهشی انجام نشده است. دوزی سرخابی و همکاران تحقیقی با عنوان " بررسی عوامل مؤثر بر تجارب پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید بهشتی انجام دادند. یافته‌ها نشان داد، میزان رضایت دانشجویان از تجارب پژوهشی خود در دانشگاه شهید بهشتی در سطح متوسط است. بنابراین تغییر در ساختار آموزشی دانشگاه‌ها و ارتباط ارگانیک با فعالیت‌های پژوهشی یکی از مفروضات بهبود وضعیت کیفیت تجارب پژوهشی دانشجویان می‌باشد (۱۱).

بهبودی و همکارش در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر تجربه پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد پرداختند. یافته‌ها نشان داد رضایت کلی دانشجویان از عامل‌های هفت گانه تبیین‌کننده تجربه پژوهشی متفاوت است و دانشجویان از عامل‌های مختلف تبیین‌کننده تجربه پژوهشی رضایت نسبی دارند (۱۲).

صالحی و همکاران در مطالعه‌ای دیگری با عنوان " اعتباریابی مقیاس خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های علوم پزشکی و فردوسی مشهد" انجام دادند. یافته‌ها نشان داد پرسش‌نامه خودکارآمدی پژوهشی از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است و در نهایت ابعاد خودکارآمدی آماری و تحلیلی، مفهوم‌پردازی، روش و اجرا، پژوهش کیفی، گزارش‌نویسی، خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها و اخلاق شناسایی و تأیید شد (۱۳).

خندقی و همکاران پژوهشی با عنوان " تأثیر خودارزیابی مستمر دانشجویان بر خودکارآمدی پژوهشی و پیشرفت تحصیلی آن‌ها: عنصری مغفول در تدوین برنامه‌های درسی" انجام دادند. یافته‌ها نشان داد در مجموع خودارزیابی مستمر بر افزایش خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان مؤثر بوده و بر پیشرفت تحصیلی آن‌ها نیز تأثیر مثبتی داشته است (۱۴).

Clarck در تحقیقی که برای بررسی عوامل مؤثر بر خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان رشته موسیقی انجام داد.

و همچنین اعتقاد ندارند که تمرین و تلاش به موفقیت منتهی خواهد شد، اغلب مضطرب شده و خصوصاً زمانی که مورد ارزیابی قرار می‌گیرند احساس عدم شایستگی می‌کنند. در عوض دانشجویانی که به شایستگی خود اعتقاد دارند، می‌توانند به تحقیق بپردازند و در کار پژوهشی هم موفق‌تر هستند (۲).

خودکارآمدی بر انتخاب‌ها و تصمیم‌گیری افراد تأثیرگذار بوده و با شناساندن توانایی‌های بالقوه یادگیرندگان به خودشان، اطمینان به انجام دادن امور و پشتکار در پرداختن به تکالیف و تصمیم‌سازی درست آن‌ها را ارتقا می‌دهد (۳). باورهای خودکارآمدی از چهار منبع نشأت می‌گیرند: تجربه‌ها یا دستاوردهای شخصی، تجربه‌های دیداری، ترغیب کلامی و حالات زیست‌شناختی. کارآمدترین این منابع تجربه‌های شخصی می‌باشد، زیرا بنیاد آن بر تجربه‌هایی است که فرد در آن تبحر یافته است. یکی از موضوعات مورد تأکید در حیطه تجربه‌های شخصی، باورها و نگرش‌های پژوهشی به ویژه باورهای مربوط به خود محقق، در رابطه با پژوهش است. باورهای پژوهشی برای اجتناب یا انجام تحقیق، تأثیرات مهمی دارد و می‌تواند عامل مهمی برای انجام یا عدم انجام پژوهش باشد (۴). قضاوت افراد در مورد توانایی‌هایشان به منظور سازمان‌دهی و اجرای یک سلسله کارها برای رسیدن به عملکردهای پژوهشی مشخص را، خودکارآمدی پژوهشی (Research self-efficacy) می‌نامند که در متون مختلف به تعریف، بررسی علل و زمینه‌های آن پرداخته شده (۵-۶) و به عنوان یک منبع انگیزشی برای بالاترین سطح یادگیری یعنی، خود تنظیم‌شدگی مطرح می‌شود. این توانایی به خصوص در دانشجویان مقاطع بالاتر قابل مشاهده است (۷). اگرچه مطالعات متنوعی در مورد خودکارآمدی در حیطه‌های مختلف صورت گرفته است، اما پژوهش‌های اندکی در مورد خودکارآمدی پژوهشی صورت گرفته است (۸-۱۰). لذا یکی از مسائلی که ذهن بسیاری از اساتید، معلمان و متخصصان را به خود مشغول کرده، تربیت دانشجویان و دانش‌آموزانی است تا بتوانند پژوهش خویش را هدایت کنند، کنترل درونی بالا، احساس شایستگی در انجام پژوهش داشته و در زمینه

از آنجایی که پژوهشگر قصد داشت از همه دانشجویان دانشکده‌ها در این پژوهش استفاده نماید، لذا از نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد. هر یک از دانشکده‌ها (پزشکی، علوم توانبخشی، مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دندان پزشکی، داروسازی و علوم دارویی، مامایی و پرستاری، بهداشت و تغذیه و علوم غذایی) به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شدند و سهم هر دانشکده ۴۴ دانشجو به دست آمد. در این پژوهش از پرسش‌نامه‌ی صالحی و همکاران با ۵۵ سؤال با طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای (نمره ۱، خیلی ضعیف، ۲ ضعیف، ۳ نمره متوسط، ۴ خوب و ۵ نمره خیلی خوب) در این تحقیق برای ارزیابی دانشجویان در میزان خودکارآمدی پژوهشی استفاده شد (۱۳). این پرسش‌نامه شامل ۷ بعد (خودکارآمدی آماری و تحلیلی، مفهوم‌پردازی، روش و اجراء، پژوهش کیفی، گزارش‌نویسی، خودکارآمدی در مهارت‌ها و تبحرها و اخلاق) است. سپس تحلیل عناصر اصلی با در نظر گرفتن طبقه‌بندی‌های مختلف از ابعاد با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و آمار استنباطی (آزمون‌های One Way ANOVA و آزمون t مستقل) انجام شد. آزمون آنالیز واریانس یک طرفه برای مقایسه میانگین یک صفت کمی در بیش از دو گروه استفاده می‌شود که در این پژوهش برای مقایسه میانگین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی با مدرک تحصیلی، و دانشکده از این آزمون استفاده شد. همچنین آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین‌های دو نمونه مستقل از داده‌های کمی استفاده می‌گردد. در این پژوهش برای مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی در دو نمونه مستقل زن و مرد از این آزمون استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ انجام گرفت.

یافته‌ها

در این تحقیق ۳۴۴ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مورد مطالعه قرار گرفتند که شامل ۱۰۳ مرد و ۲۴۱ زن بودند. از نظر مدرک تحصیلی نیز بیشتر افراد جامعه، دانشجویان مقطع کارشناسی و از رده سنی ۱۸-۲۵ سال بودند.

یافته‌ها نشان داد رابطه مثبتی بین خودکارآمدی دانشجویان و موفقیت‌های آن‌ها در موسیقی وجود دارد (۱۵).
lev و همکاران تحقیقی با عنوان "بررسی دیدگاه دانشجویان و اعضای هیأت علمی در مورد خودکارآمدی پژوهشی" انجام دادند. یافته‌های تحقیق نشان داد، تفاوت معنی‌داری بین دیدگاه‌های دانشجویان و اعضای هیأت علمی در دانشگاه روتگرز در خودکارآمدی پژوهشی وجود دارد (۱).
Mullikin و همکاران در مطالعه‌ای به بررسی خودکارآمدی پژوهشی در پزشکان دانشمند و ارایه ابزاری برای ارزیابی تحقیقات بالینی پرداختند. در این مطالعه تلاش شد، خودکارآمدی پژوهشی، برای انجام تحقیقات بالینی مورد ارزیابی قرار گیرد. در پایان پرسش‌نامه‌ای با استفاده از دانش تخصصی، پیشینه‌های مرتبط و ابزارهای موجود برای ارزیابی خودکارآمدی پژوهشی پزشکان ارایه شد (۱۶). با توجه به مطالعات انجام شده و کمبود مطالعات در داخل کشور، بنابراین هدف این پژوهش تعیین میزان خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی در سال ۱۳۹۱ است تا از این رهگذر بتوان ضمن شناسایی میزان خودکارآمدی پژوهشی از نقاط قوت و ضعف این حوزه آگاه شویم.

روش‌ها

روش پژوهش، پیمایشی تحلیلی و نوع مطالعه کاربردی و مقطعی است که در سال ۱۳۹۱ انجام شد. جامعه آماری، همه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد که بر اساس فرمول کرجسی و مورگان حجم نمونه ۳۴۴ دانشجو به دست آمد. در این فرمول S تعداد نمونه مورد نیاز، N تعداد اعضای جامعه، P نسبت جمعیت است (این نسبت وقتی ۰/۵ باشد حداکثر نمونه مورد نیاز را به دست می‌دهد)، D درجه دقت نسبت بیان شده است (که در جدول $d=0/05$ در نظر گرفته می‌شود و X^2 مقداری از جدول کای اسکور با یک درجه آزادی در سطح اطمینان ۹۵٪ است، می‌باشد. فرمول به طور کامل در زیر آورده شده است.

براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P\text{-Value}=0/76$). جدول ۴ در رابطه با "مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و دانشکده" نشان داد، تعداد پاسخگویان در همه دانشکده‌ها یکسان (۴۴ نفر) است و به ترتیب کمترین و بیشترین میانگین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی افراد در دانشکده‌ها متعلق به دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی ($2/61 \pm 0/80$) و دانشکده دندان‌پزشکی ($3/04 \pm 0/75$) و بهداشت ($3/04 \pm 0/69$) به طور مشترک می‌باشد. آزمون تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد بین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و نوع دانشکده در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P\text{-Value}=0/08$).

جدول ۱ در رابطه با "ابعاد مختلف خودکارآمدی پژوهشی" نشان داد؛ بعد اخلاق پژوهش ($3/13 \pm 0/94$) بیشترین میانگین و بعد پژوهش کیفی کمترین میانگین ($2/53 \pm 0/95$) را در بین ابعاد خودکارآمدی پژوهشی به خود اختصاص داده‌اند. جدول ۲ در رابطه با "مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و جنسیت" نشان داد میانگین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی مردان $2/92 \pm 0/06$ و زنان $2/71 \pm 0/06$ است. آزمون t مستقل نشان داد بین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و جنسیت در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P\text{-Value}=0/08$). جدول ۳ در رابطه با "مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و مدرک تحصیلی" نشان داد به ترتیب کمترین و بیشترین میانگین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی افراد مربوط به مقطع کارشناسی ($2/79 \pm 0/74$) و دکترای تخصصی ($3/09 \pm 0/71$) است. آزمون تحلیل واریانس یک طرفه نشان داد بین نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و مقطع تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار ابعاد خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی

ابعاد	میانگین	انحراف معیار
خودکارآمدی آماری و تحلیلی	۲/۶۲	۰/۷۶
مفهوم‌پردازی	۲/۹۶	۰/۷۴
روش و اجرا	۲/۷۸	۰/۷۲
پژوهش کیفی	۲/۵۳	۰/۹۵
گزارش‌نویسی	۲/۷۲	۰/۹
مهارت و تبحر	۳/۱۱	۰/۸۱
اخلاق پژوهش	۳/۱۳	۰/۹۴

جدول ۲. مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و جنسیت در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی

جنسیت	آزمون t مستقل ($P\text{-Value}$)	
	مرد	زن
میانگین	۲/۹۲	۲/۷۷
انحراف معیار	۰/۰۶	۰/۷۱
		۰/۰۸

جدول ۳. مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و مدرک تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی

آزمون آنالیز واریانس یک طرفه (P-Value)	مدرک تحصیلی							
	دکترای تخصصی		دکترای حرفه‌ای		کارشناسی ارشد		کارشناسی	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۰/۷۶	۰/۷۱	۳/۰۹	۰/۵۸	۲/۸۶	۰/۶۰	۲/۸۱	۰/۷۴	۲/۷۹

جدول ۴. مقایسه نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی و دانشکده در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان براساس مقیاس خودکارآمدی پژوهشی

آزمون آنالیز واریانس یک طرفه (P-Value)	پژوهشی															
	دانشکده															
	تغذیه و علوم غذایی		بهداشت		پرستاری و مامایی		داروسازی		دندان پزشکی		مدیریت و اطلاع‌رسانی		توانبخشی		پزشکی	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۰/۰۸	۰/۵۷	۲/۸۱	۰/۶۹	۳/۰۴	۰/۸۵	۲/۸۶	۰/۴۸	۲/۸۹	۰/۷۵	۳/۰۴	۰/۸۰	۲/۶۱	۰/۶۴	۲/۷۰	۰/۵۸	۲/۶۷

بحث

تبحر در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بیش از سایر ابعاد خودکارآمدی پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. البته باید در نظر داشت به منظور ارتقاء سایر ابعاد خودکارآمدی پژوهشی تجدیدنظر در برنامه‌های تحصیلی دانشجویان و نیز برگزاری کارگاه‌های آموزشی مرتبط از ضروریات است. نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی با جنسیت از نظر آماری تفاوت معنی‌داری را نشان نداد. علی‌رغم تفاوت تعداد دانشجویان زن و مرد در جامعه پژوهش و هم‌چنین تفاوت‌های شخصیتی بین مردان و زنان، باورهای زنان و مردان و خودکارآمدی پژوهشی به عنوان یکی از این باورها تحت‌تأثیر ویژگی جنسیت قرار نگرفته است.

از نظر آماری نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی با نام نوع دانشکده تفاوت معنی‌داری را نشان نداد (هر چند میزان آن در دو دانشکده دندان پزشکی و بهداشت بیشتر از سایر دانشکده‌ها بود). به نظر می‌رسد، دانشجویان در رشته‌های تحصیلی مختلف از نظر باورهای پژوهشی و میزان آشنایی با شاخص‌های آن تقریباً مشابه بوده‌اند. با این حال، به دلیل

باورهای پژوهشی برای اجتناب یا انجام تحقیق، تأثیرات مهمی دارد و می‌تواند عامل مهمی برای انجام یا عدم انجام پژوهش باشد. یکی از این باورها خودکارآمدی پژوهشی است. نظر به اهمیت این موضوع، در این پژوهش میزان خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بررسی شد. نتایج به دست آمده از تحلیل داده‌های مربوط به هر یک از ابعاد هفت‌گانه خودکارآمدی پژوهشی است. ۵ بعد خودکارآمدی آماری و تحلیلی، مفهوم‌پردازی، روش و اجرا، پژوهش کیفی و گزارش‌نویسی نمره زیر متوسط را کسب کردند. در مقابل، دو خرده آزمون مهارت و تبحر و اخلاق پژوهش نمره متوسط به بالا در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان داشتند. در این راستا نتایج پژوهش صالحی و همکاران حاکی از نمره پایین جامعه پژوهش در هفت خرده آزمون خودکارآمدی پژوهشی بود (۱۳). هم‌چنین یافته‌های Lev و همکاران نیز حکایت از نمره پایین دانشجویان بوده است (۱). به نظر می‌رسد دو بعد اخلاق پژوهش و مهارت و

از این رو توجه به پژوهش در سازمان‌ها و از جمله دانشگاه برای رشد، توسعه و به عنوان زیر بنای تصمیم‌گیری‌های درست و صحیح آن‌ها بسیار ضروری است. همچنین پژوهش‌های کارآمد می‌توانند از زوال و فرسودگی سازمان جلوگیری نموده و پشتیبان و ضامن فعالیت‌های آن باشند. در این راستا تربیت نیروی انسانی پژوهشگر با باورهای پژوهشی درست یکی از ضروریات است. دانشجویان توانمند در مهارت‌های پژوهشی به عنوان یکی از اصلی‌ترین پتانسیل‌های انسانی در دانشگاه‌ها نقش مهمی را در ارتقا سازمان‌ها ایفا کنند. بنابراین برنامه‌ریزی و داشتن سیاست‌های لازم در این زمینه یکی از عوامل مهم محسوب می‌گردد.

پیشنهادها

با توجه به نتایج به دست آمده در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و ضعف در خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان این سازمان می‌توان برگزاری کارگاه‌های مناسب به صورت دوره‌ای و متناوب، گنجانیدن واحدهای درسی در سرفصل دروس، موظف کردن دانشجویان به انجام طرح‌ها و مقالات پژوهشی در مقاطع تحصیلی پایین، نهادینه کردن فرهنگ تحقیق برای دانشجویان توسط اساتید مجرب، آشنایی دانشجویان با کتاب‌های حوزه تحقیق و پژوهش، تشکیل کمیته‌ها و انجمن‌های پژوهشی در دانشکده‌ها، تخصیص بودجه بیشتر به فعالیت‌های پژوهشی به عنوان عامل انگیزشی را برای بهبود این وضعیت پیشنهاد کرد.

پایین بودن نمره خودکارآمدی پژوهشی در بیشتر ابعاد مسؤولین امر در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان باید مدیران دانشکده‌ها را با اهمیت پژوهش و متعاقب آن ایجاد خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان سوق دهند. نتایج حاکی از عدم تفاوت معنی‌دار بین مقطع تحصیلی و نمره کلی خودکارآمدی پژوهشی بود. ماهیت مقاطع تحصیلی بالاتر (کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی) ایجاد می‌کند که دانشجویان مهارت‌های بیشتری در پژوهش داشته باشند. در این پژوهش، نمره خودکارآمدی پژوهشی کمتر از حد متوسط بود، لذا با افزایش مقطع تحصیلی این خودکارآمدی پژوهشی افزایش نیافته است. به نظر می‌رسد دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص آماده‌سازی بسترهای لازم پژوهشی اقدامات جدی و اثربخش به ویژه در مقاطع بالاتر انجام نداده است. از جمله دلایل این امر می‌توان نبود دوره‌های آموزشی کافی در مقاطع تحصیلی مختلف برای دانشجویان اشاره کرد که موجب ضعف در انجام فعالیت‌های پژوهشی مقاطع مختلف می‌شود. پژوهش‌های گراوند (۱۴)، خندقی و همکاران (۱۵) و Clossa (۱۶) به نقش آموزش بر افزایش خودکارآمدی پژوهشی اشاره کرده‌اند.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به دست آمده در پژوهش حاضر، دانشجویان در ابعاد اخلاق پژوهش و مهارت و تبحر بالاترین نمره را کسب کرده‌اند و در سایر ابعاد نمره زیر متوسط داشته‌اند. به نظر می‌رسد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با معیارهای پژوهش آشنایی کافی نداشته‌اند و این مسأله به ترتیب در دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده علوم توانبخشی و دانشکده پزشکی بیشتر است.

References

1. Lev E, Kolassa J, Bakken L. Faculty mentors' and students' perceptions of students' research selfefficacy. *Nurse Educ Today* 2010;169-74.
2. Sawtelle V, Brewe E, Kramer L. Sequential logistic regression: A method to reveal subtlety in selfefficacy. *Proceedings of the 10th Annual College of Education & GSN Research Conference*; Miami: Florida International University; 2011. p. 216-25.

3. Pajares F. Current directions in self-efficacy research. *Advances in motivation and achievement* 1997;10:1749.
4. Bandura A. *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. First edition ed. New York: Worth Publishers; 1997.
5. Gao Z, Lee A, Harrison L. Understanding Students' Motivation in Sport and Physical Education: From the Expectancy-Value Model and Self-Efficacy Theory Perspectives. *Quest* 2008;60(2):236-5.
6. Nilsen H. Influence on Student Academic Behavior through Motivation, Self-Efficacy and Value-Expectation: An Action Research Project to Improve Learning. *Issues in Informing Science and Information Technology* 2009; 6, 545-56.
7. Jungert T. Self-efficacy, motivation and approaches to studying: A longitudinal study of Y and how engineering students perceive their studies and transition to work. [PhD thesis]. University of Linköping, Sweden; 2009.
8. Phillips J, Russell R. Research Self-Efficacy, the Research Training Environment, and Research Productivity among Graduate Students in Counseling Psychology. *Counseling Psychologist* 1994;22(4):628-41.
9. Bieschke K, Bishop R, Garcia V. The utility of the research self-efficacy scale. *Journal of Career Assessment*. 1996;4(1):59-74.
10. Forester M, Kahn J, Hesson-McInnis M. Factor Structures of Three Measures of Research Self-Efficacy. *Journal of Career Assessment*. 2004;12(1):3-16.
11. YomniDozisorxhabi M, Aminozafari F. Factors Affecting Shahid Beheshti University graduate student research experience. *Education and Psychology Studies of Ferdowsi University of Mashhad*. 1388;10(1):83-100.
12. Behzadi H, Davarpanah M. Factors affecting on graduate student research experience Ferdowsi University of Mashhad. *Education and Psychology Studies of Ferdowsi University of Mashhad*. 1388;10(2):227-50.
13. Salehi M, Kareshki H, Ahanchian MR, karimiMouneghi H. Validation of Research Self-Efficacy Scale for Postgraduate Students of Ferdowsi University and Mashhad University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012;12(6):396-409.
14. Gravaond H. The role of social factors and learning environment - Research on the efficacy of research and teaching - Research in graduate students at Ferdowsi University of Medical Sciences.[MSc Thesis]. Mashhad: Iran, Ferdowsi University; 2012.
15. Amirxhandaghi M, Sepandar G, Javadikoran M. Effect of Continuous self-assessment of the students' research self-efficacy and academic achievement: a neglected element in the development of curricula. *New ideas Training* 2013;9(1):51-75.
16. Clossa SJ, Baumb G ,Bryarc RM, Griffithsd J, Knight S. Barriers to research implementation in two Yorkshire hospitals. *Clinical Effectiveness in Nursing* 2000;4(1):3-10.

The Rate of Research Self-Efficacy among Students of Isfahan University of Medical Sciences Based On Research Self-Efficacy Scale

Nayere Sadat Soleimanzade Najafi¹, Hasan Ashrafi-rizi²,
Zahra Kazempour³, Behjat Taheri⁴

Original Article

Abstract

Background: One of important factor in research activity of student is their credence to ability in this area. In addition, professors and lecturers acquaintance about research self-efficacy in student can play important role in researcher students. Therefore, the aim at this study is to determinate rate of research self-efficacy among students of Isfahan University of Medical Sciences based on Research Self-efficacy Scale in 2012.

Methods: The study method is an applied survey research. Population is all students of Isfahan University of Medical Sciences and sample size based on Krejcie and Morgan table obtained 344 samples. Sampling method is randomly and share of callege is same. Data collection tool is questionnaire (include 7 dimensions) with Likert scale (5 grades). Then data were analyzed by T-test and ANOVA using SPSS 16 software.

Findings: Finding showed that an ethics dimension has more mean and quality research dimension has lower mean. Also compare research self-efficacy scores with demographic characteristics suggests that there was not significant differences between total score of research self- efficacy with college type, sex and education degree ($p>0.05$).

Conclusion: Since most of the subscales of research self-efficacy measure were, lower than average so holding suitable workshop, inclusion unit course in syllabi, forcing student to do research activity such as writing article in Lower educational levels are some of practical solutions that could create motivation for doing efficient research by student.

Key Words: Research Self-efficacy, Isfahan University of Medical Science, Research Self-efficacy Scale

Citation: Soleimanzade Najafi N S, Ashrafi-rizi H, Kazempour Z, Taheri B. **The Rate of Research Self-Efficacy among Students of Isfahan University of Medical Sciences Based On Research Self-Efficacy Scale.** J Health Syst Res 2014; 10(4): 813-820.

Received date: 23.02.2014

Accept date: 05.11.2014

1. MSc of Medical library and Information Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran
2. Assistant Professor, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of medical Sciences, Isfahan, Iran
3. Faculty Member, Library and Information Science Departmen, Payame Noor University, Tehran, Iran
4. MSc, Scientometric, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran (Corresponding Author) Email: azadbakht@hlth.mui.ac.ir